

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА

есен 2017

Министерство на финансите на Република България

Есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите отразява по-доброто представяне на българската икономика през първата половина на 2017 г., което от своя страна намери отражение и в повишаване на оценките за икономическия растеж в рамките на прогнозния период 2017–2020 г. Прогнозата отчита актуални към момента на нейното изготвяне допускания за международната среда по отношение на външното търсене и цените. В сравнение с пролетната прогноза, очакванията за развитието на европейската и световната икономика показват по-съществена положителна промяна през 2017 г., а оценките за динамиката на международните цени на петрола и неенергийните суровини са леко занижени.

Реалният растеж на БВП през първата половина на 2017 г. възлезе на 3.7%, а за цялата 2017 г. се очаква да достигне 4.0%, движени от вътрешното търсене и най-вече от частното потребление (4.3%). Общото брутообразуване в основен капитал също ще се повиши с 3.4%, в съответствие с очакваната благоприятна динамика на частните и публични инвестиции. В периода 2018–2020 г. вътрешното търсене ще продължава да бъде водещ фактор за нарастването на икономическата активност в страната, като се очаква реалният растеж да остане на ниво от 3.9% и през трите години. В сравнение с пролетна прогноза са завишени очакванията при потреблението и инвестициите, докато оценките за приноса на нетния износ са понижени. Тенденцията на изпреварващо нарастване на вноса над износа на стоки ще се запази до края на прогнозния хоризонт, което ще доведе до плавно нарастване на търговския дефицит до 3% от БВП през 2020 г.

В условията на по-благоприятните очаквания за растежа на БВП, оценките за динамиката заетостта през 2017 и 2018 г. са също завишени спрямо предходната прогноза, но през следващите две години техният растеж ще се забави поради по-бързото изчерпване на потенциала за нарастване на заетите и влиянието на демографското развитие в средносрочен план. Положителните очаквания за инфлацията се запазват, в резултат от допусканията за повишение на международните цени на петрола и неенергийните суровини, и нарастване на вътрешното търсене. Кредитирането за частния сектор ще продължи да се ускорява и ще достигне 6.7% в края на прогнозния период, отчитайки предвижданията за повишаване на икономическата активност в т.ч. потреблението на домакинствата и ускореният растеж на инвестициите.

Основните рискове пред реализиране на прогнозата са свързани с развитието на външната среда, динамиката на международните цени, неблагоприятните демографски тенденции в страната, както и евентуално по-добро от очакваното усвояване на европейските средства. ●

1. Външна среда

Очакванията за развитието на световната икономика през 2017 г. са леко завишени спрямо Пролетната прогноза, но остават непроменени в средносрочен хоризонт. По-високият икономически растеж в ЕС през първата половина на 2017 г. дава основание за значително повишаване на прогнозата за динамиката на показателя за цялата 2017 г. Положителен, но понисък ефект ще се наблюдава и през 2018 г., докато в средносрочен план допусканията за растежа на БВП в ЕС се запазват на същите нива, както в предходната прогноза.

Растежът на световната икономика ще се ускори от 3.2% през 2016 г. до 3.5% през 2017 г., подкрепен от повишената икономическа активност както в развитите, така и в развиващите се страни. Темпът на растеж на БВП на ЕС ще достигне 2.2% през 2017 г., при ръст от 1.9% през 2016 г., движен основно от вътрешното търсене. БВП на САЩ се очаква да нарасне с 2.1% през 2017 г. (1.5% през 2016 г.), в резултат на възстановяването на частните инвестиции и износа. Растежът на световната икономика ще продължи плавно да се ускорява до 3.7% през 2018 г., повлиян от повишената икономическа активност в развиващите се страни, докато растежът на развитите икономически слабо ще се забави. По-умереното нарас

тване на БВП на развитите страни ще продължи да потиска растежа на световната икономика до края на прогнозния период.

Допусканията за ценовата динамика на основните групи суровини се основават на очакванията на МВФ, ЕЦБ и СБ, актуални към момента на изготвяне на прогнозата. Въз основа на тази информация, през 2017 г. средната цена на суровия петрол тип „Брент“ се очаква да се повиши със 17.3% до 51.8 щ.д./барел, при очакван ръст от 27.7% през пролетта. Неенергийните суровини ще поскъпнат със 7.7%, в т.ч. цените на храните се прогнозира да се повишат с 3.6%, а на металите – с 21%. През 2018 г. брентът ще поскъпне с 1.5%, а цените на неенергийните суровини ще нараснат минимално с 0.4%. Основните групи суровини се очаква да продължат да поскъпват в периода 2019–2020 г.

Прогнозата за курса BGN/USD се основава на наличието на фиксиран курс на лева към единната европейска валута и техническо допускане за разменния курс на еврото към щатския долар. Последното се състои в изчисляване на средния курс EUR/USD с дневни данни за последните десет работни дни към датата на изготвяне на допусканията и фиксирането му за дните до края на прогнозния хоризонт¹.

Външни допускания. Промени спрямо предходната прогноза.

Международна среда	ЕСЕННА ПРОГНОЗА 2017				ПРОЛЕТНА ПРОГНОЗА 2017				РАЗЛИКА СПРЯМО ПРЕДХОДНАТА ПРОГНОЗА			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Световна икономика [реален растеж, %]	3.5	3.7	3.7	3.7	3.4	3.6	3.7	3.7	0.1	0.0	0.0	0.0
Европейска икономика - ЕС 28 [%]	2.2	2.0	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	0.4	0.1	0.0	0.0
Валутен курс [щ.д./евро]	1.14	1.19	1.19	1.19	1.06	1.06	1.06	1.06	0.08	0.13	0.13	0.1
Цена на петрол "Брент" [щ.д./барел]	51.8	52.6	53.1	53.7	56.4	56.9	58.3	59.7	-4.6	-4.3	-5.2	-6.0
Цена на неенергийни суровини [в щ.д., %]	7.7	0.4	1.2	1.0	8.6	1.6	1.4	1.4	-0.9	-1.2	-0.2	-0.4

Източник: МФ, ЕК, МВФ, СБ

¹ В настоящата прогноза последните актуални дневни данни са към 12.09.2017 г.

2. Брутен вътрешен продукт

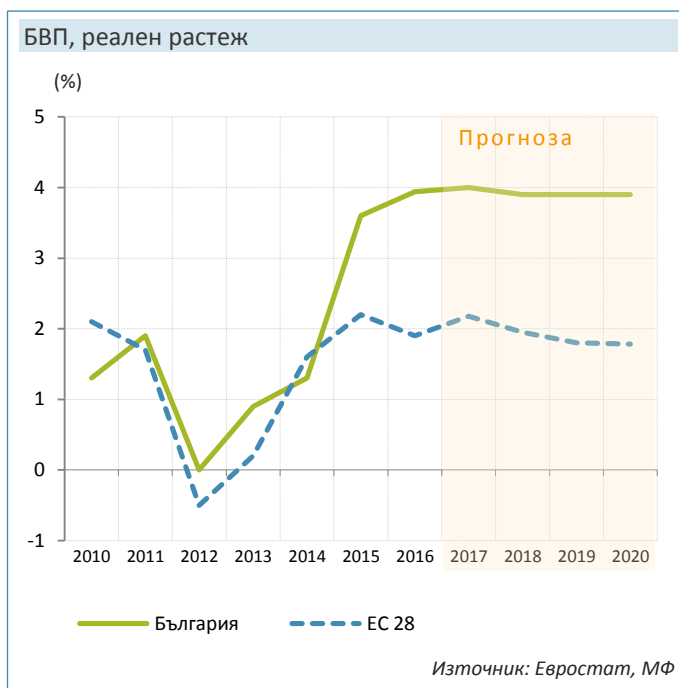
На 3 октомври 2017 г. Националният статистически институт публикува ревизирани данни за БВП за 2016 г. Според тях номиналната стойност на БВП за 2016 г. е повишена с 1.5 млрд. лв. спрямо предварителните данни, което съответства на реален икономически растеж от 3.9% при 3.4% преди това и отразява по-отчетливото нарастване както на потреблението, така и на износа. Ревизиите оказаха влияние върху текущата динамика на БВП и през 2017 г. Тази информация бе отчетена в есенната макроикономическа прогноза за периода 2017–2020 г.

Реалният растеж на БВП през първата половина на 2017 г. достигна 3.7% и надхвърли прогнозираната стойност от 3% в пролетната прогноза. Положителни тенденции, изразяващи се в увеличаване на производството, се наблюдаваха и в трите основни сектора: промишленост, строителство и услуги. Динамиката на статистическите индикатори, показващи икономическите очаквания на домакинствата и бизнеса, също показаха възходящо развитие от началото на 2017 г.

От гледна точка на очакванията, текущото благоприятно развитие на българската икономика през първата половина на 2017 г. намери отражение и в повишаване на оценките за икономическия растеж в рамките на целия прогнозен период 2017–2020 г. По изчисления на МФ, потенциалът на икономиката е повишен, което също дава основание за повишаване на прогнозата за растежа на БВП за периода 2017–2020 г., в сравнение с предходната прогноза.

Българската икономика се очаква да отбележи реален растеж на БВП от 4.0% през 2017 г., движена от вътрешното търсене и най-вече от частното потребление. Нарастването на реалния разполагаем доход на домакинствата и положителното развитие на пазара на труда през първата половина на годината

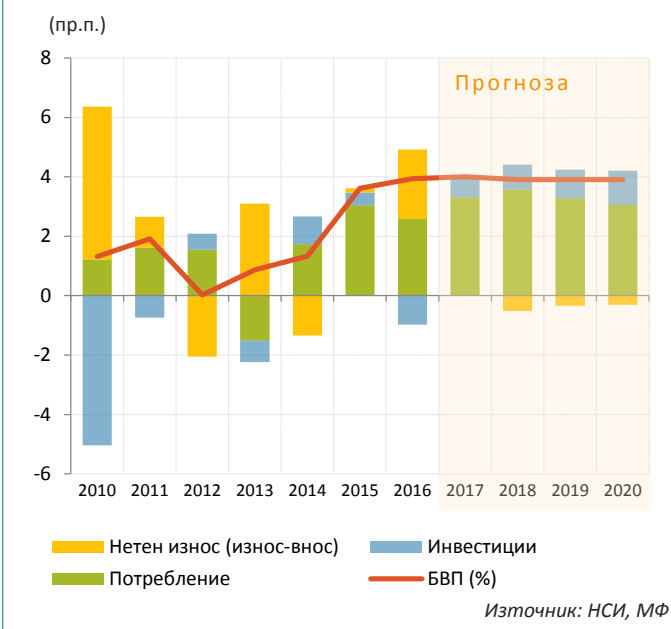
подкрепиха ръста на частното потребление, а високите правителствени разходи за заплати и издръжка се отразиха в повишение на публичното потребление. Очаква се благоприятната динамика от първото полугодие на 2017 г. да продължи до края на годината, като нарастването на частното потребление леко ще се забави и в резултат крайното потребление ще отбележи растеж от 4.3%. По отношение на брутообразуването на основен капитал се очаква растеж от 3.4%, с положителен принос както от публичните, така и от частните инвестиции. Темпът на нарастване на износа на стоки ще остане близък до този, регистриран през 2016 г. и първото полугодие на 2017 г. Същевременно се очаква годишният ръст на износа на услуги да се забави спрямо предходната година, което ще се отрази и в по-нисък общ растеж на износа от 6.1%. Очакваната динамика на вътрешното търсене до края на годината ще ограничи покачването на вноса и отрицателния принос на нетния износ към растежа на БВП.

През 2018 г. икономическият растеж слабо ще се забави до 3.9% поради по-ниското търсене на основни търговски партньори на страната, което ще се отрази в ограничаване на растежа на износа на стоки и услуги до 5.9%. В същото време, възходящата динамика при вътрешното търсене ще се запази, подкрепена от по-високите правителствени разходи. Крайното потребление ще се повиши с 4.7%, а ръстът при инвестициите ще се ускори до 4.3%. При засилване на вътрешното търсене, растежът на вноса на стоки и услуги ще достигне 7.1% и нетният износ ще има отрицателен принос към растежа на БВП, възлизащ на 0.5 пр.п.

За периода 2019–2020 г. динамиката на БВП се очаква да се запази на ниво от 3.9%. Вътрешното търсене ще остане водещо за повишението на БВП по линия както на потреблението, така и на инвестициите. Към края на прогнозния период ще настъпи леко забавяне в растежа на крайното потребление, повлияно от

Реален растеж на БВП и приноси по компоненти

публичното потребление и ограничаванията по линия на пазара на труда. В резултат на това, отрицателният принос на нетния износ ще се понижи до 0.3 пр.п. ●

3. Платежен баланс

Настоящата прогноза за Платежния баланс на страната отчита ревизията в данните за 2016 г. и полугодие то на 2017 г., очертаната от краткосрочната статистика динамика за текущата година и актуалните допускания за международните цени и външната среда. Основните изменения в прогнозата засягат очакванията за динамиката на търговията през 2017 г., като променените бази и допълнителната налична информация се отразяват на темповете на изменение в целия прогнозен период.

Повишението на международните цени и ускореното нарастване на вътрешното търсене през първото полугодие на 2017 г. предопределиха изпреварващия номинален растеж на вноса спрямо износа и бяха основен фактор за понижението на излишъка по текущата сметка. До края на текущата година се очаква известно забавяне в нарастването на международни-

те цени на годишна база, като динамиката ще е поясно изразена при цените на горивата. Това, наред със заложеното в прогнозата обезценяване на долара спрямо еврото и, респективно, лева, ще се отрази в забавяне на ръста на дефлаторите при подобрене на условията на търговия, като към края на 2017 г. ще се наблюдават сходни годишни изменения при дефлаторите на вноса и износа. Предвид динамиката на цените и на реалните растежи, средногодишните номинални растежи на вноса и износа през 2017 г. ще се забавят спрямо отчетените за полугодие то, но ще останат съществено над регистрираните през 2016 г. Ръстът на износа на стоки и услуги ще достигне ниво от 9%, а на вноса – 8.8%. Съотношението на дефицита на статия първичен доход към БВП ще се влоши минимално спрямо 2016 г., отразявайки процесите на изплащане на доход към нерезиденти, а излишъкът по вторичен доход ще намалее в резултат от пони-

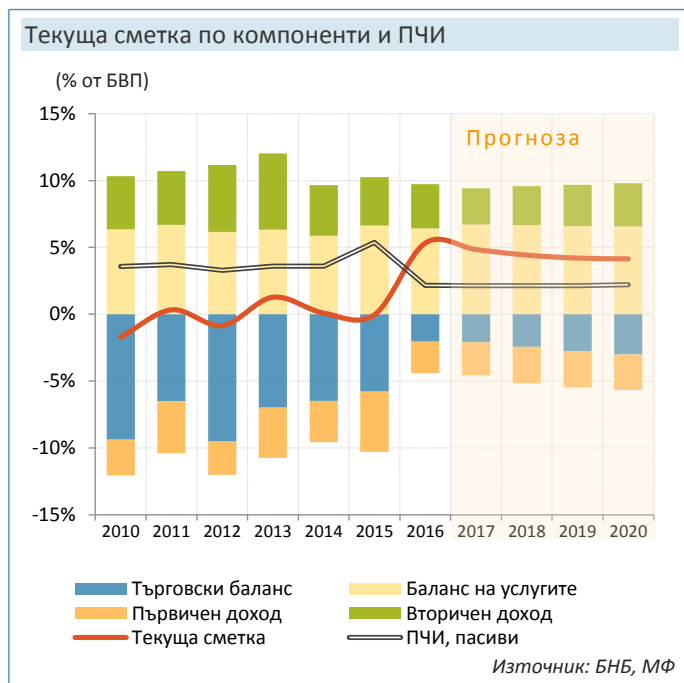
жението на плащания по фондове от ЕС във връзка с навлизането в новия програмен период. С оглед динамиката по отделните статии излишъкът по текущата сметка ще се понижи до 4.8% от БВП в края на 2017 г.

През 2018 г. се очаква обръщане на тенденцията във външната търговия. Номиналният ръст на вноса ще изпревари този на износа, отразявайки както ускорението на вноса на стоки в количествено отношение, така и лекото забавяне на износа на стоки, повлияно от влошеното търсене в рамките на ЕС. Същевременно, очакваното забавяне в ръста на цените на горивата ще се отрази в спад в дефлатора на вноса при покачване на износа и формиране на положителни условия на търговия. Тенденцията на изпреварващо нарастване на вноса над износа на стоки ще се запази до края на прогнозния хоризонт. Това ще доведе до плавно нарастване на *търговския дефицит* до 3% от БВП през 2020 г. Съотношението към БВП на салдото на статията услуги ще остане без съществени изменения през периода, с което динамиката на общия излишък от външната търговия ще се определя от търговията със стоки и балансът постепенно ще се понижава.

Ускорението на брутни опериращ излишък, наред с плавното нарастване на ПЧИ, ще се отрази в увеличение на изплащания инвестиционен доход към нерезиденти и покачване на дефицита на статията *пър-*

4. Пазар на труда и доходи

Развитието на пазара на труда през първата половина на 2017 г. и повишените очаквания за растежа на икономиката обуславят по-оптимистичните оценки за заетостта за 2017 и 2018 г. в сравнение с пролетната прогноза, докато растежът на заетите за 2019 и 2020 г. е малко по-слаб от очаквания през пролетта, поради по-бързото изчерпване на потенциала за нарастване на заетите и влиянието на демографското развитие в средносрочен план. Последното ще дове-

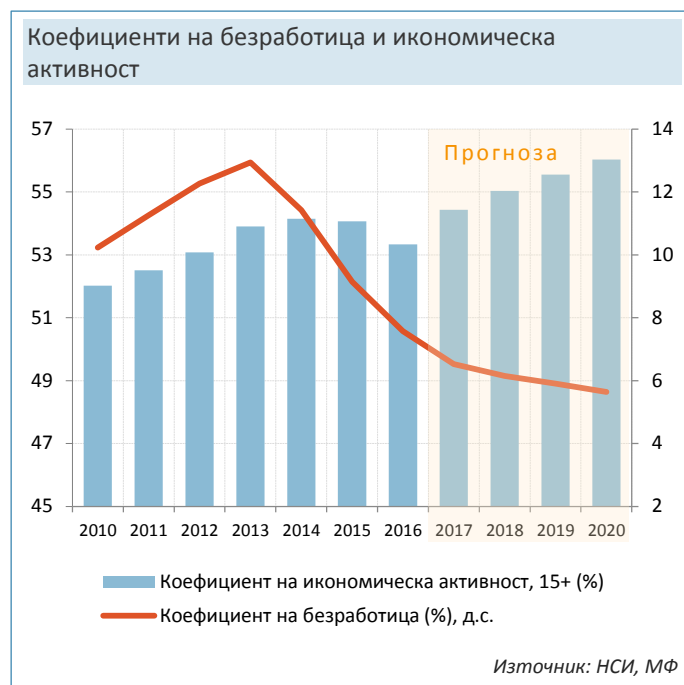
вичен доход до малко над 2.5% от БВП в периода 2018-2020. С активизирането на проектите и плащанията от програмния период 2014–2020 г. се очаква нарастване на входящите трансфери към сектор Държавно управление. Свързаното с това повишение на излишъка по статията *вторичен доход* обаче ще е с близки темпове до тези на БВП. Съотношението на баланса на статията към БВП ще се запази почти без изменение в диапазон 2.9-3.2%. В резултат от описаните тенденции се очаква излишъкът по текущата сметка да бъде около 4.4% от БВП през 2018 г., след което плавно да се понижава. ●

де и до бързо елиминиране на растежа на работната сила, наблюдаван през 2017 г.

През първото полугодие на 2017 г. на пазара на труда беше отбелязано по-голямо оживление спрямо същия период на предходната година и въпреки очакваното забавяне в растежа на заетите до края на годината, средният темп на нарастване на заетостта за

цялата 2017 г. ще се ускори до около 0.8%.² В подкрепа на последното се явява реализираната положителна динамика на заетостта в селското стопанство в сравнение с отбелязания спад през 2016 г., както и по-високото търсене на труд в индустрията, което се очаква да продължи да се наблюдава до края на годината както в промишлеността, така и в строителството. В същото време, темпът на разкриване на работни места в услугите се забави през първите шест месеца на 2017 г., а влошените очаквания на предприемачите за наемането на труд в сектора³ към средата на годината дават основания да се очаква понисък принос на услугите за динамиката на общата заетост спрямо 2016 г. Растежът на заетите през 2017 г. ще бъде съпроводен със спад в коефициента на безработица до 6.5%, а нивото на участие на населението в работната сила (15+) се очаква да нарасне до 54.4%.

Прогнозираното забавяне в износа през 2018 г. ще допринесе за отслабване в растежа на заетостта до около 0.6%. По-слабото търсене на труд в промишлеността ще бъде компенсирано до известна степен от продължаващото възстановяване на заетостта в строителството, а динамиката на заетите в услугите се очаква да се подобрява, в синхрон с положителното развитие при вътрешното търсене и по-слабото представяне на заетостта в услугите през 2017 г. В прогнозата за 2018 г. е заложено и допускане за спад на самонаетите в селското стопанство, поради бавното реструктуриране на земеделските стопанства от малки, в които преобладава семейната работна сила, към по-големи, които наемат трудов ресурс. През 2018 г. нивото на безработица се очаква да се понижи до 6.2%. Коефициентът на икономическа активност (15+) се очаква да нарасне с по-бавен темп спрямо предходната година, поради постепенното свиване на потенциала на свободния трудов резерв,

който би могъл да задоволи търсенето на труд. В същото време, пенсионната реформа и структурните реформи на пазара на труда се очаква да допринесат за нарастването на участието на населението в работната сила.

Негативното демографско развитие и съответното отражение върху предлагането на труд ще ограничат растежа на заетостта до около 0.4% и 0.2%, съответно през 2019 и 2020 г. Равнището на безработица ще продължи плавно да намалява и през 2020 г. се очаква да достигне 5.6% от работната сила. Към края на прогнозния хоризонт работната сила ще намалее, но коефициентът на икономическа активност на населението се очаква да запази тенденцията на нарастване.

В периода 2017–2020 г. динамиката на доходите от труд също ще надхвърли заложените в пролетната прогноза стойности, в съответствие с отчетената текуща динамика на показателя през 2017 г. и подобрените очаквания за икономическа активност в страната и развитието на показателите на пазара на труда.

² Съгласно дефиницията за заетост по ЕСС 2010

³ Според Наблюдението на бизнес тенденциите в услугите на НСИ

Нарастването на компенсацията на един нает през първото полугодие на 2017 г. се реализира в по-висока степен от очакваното. Динамиката на наетите лица през отчетния период свидетелстваше за повишено търсене на висококвалифицирана работна сила, което също оказва натиск за повишаване на средното ниво на заплатата общо в икономиката. Ограничаването на търсенето на труд през втората половина на годината се очаква да отслаби този натиск и динамиката на компенсацията на един нает да остане близка до отчетените нива през първото полугодие. За цялата 2017 г. номиналният темп на изменение на показателя се очаква да достигне 6.0% и слабо да надхвърли отчетеното ниво от 5.8% през 2016 г.

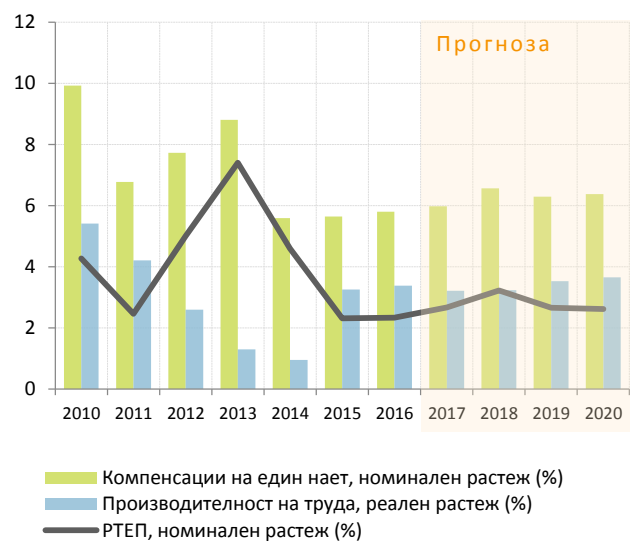
Факторите, оказали водещо въздействие върху динамиката на доходите през 2017 г., ще имат влияние и през 2018 г. В съответствие с продължаващото търсене на труд в икономиката, ускорен растеж на производителността на труда и нарастването на цените в страната, компенсацията на един нает ще се повиши до 6.6% през 2018 г. Допълнителен принос ще имат и планираните увеличения на заплатите в сектор образование, както и нарастването на минималната работна заплата с 10.3%.

В условията на запазване на темпа на реално нарастване на икономиката и очаквания за ограничаване на натиска върху доходите от страна на пазара на труда, динамиката на компенсацията на един нает слабо ще

5. Инфлация

Текущата динамика и очакванията за международните цени на суровините обусловиха слабо понижение в оценките за инфлацията в периода 2017–2020 г. Средногодишната инфлация през 2017 г. се очаква да бъде 1.1%, като повишението на общото равнище на потребителските цени в края на периода се очаква да достигне 1.4%. Очакваното нарастване на международните цени ще се отрази в по-високи вътрешни цени на енергийните стоки и храните в сравнение с

Динамика на доходите, производителността и разходите за труд на единица продукция (РТЕП)

Източник: НСИ, МФ

се забави, но ще остане висока на нива от 6.3-6.4% в периода 2019–2020 г. В рамките на прогнозния период оценките за производителността на труда също са завишени до 3.4% средногодишно, но се очаква динамиката на разглеждания показател да бъде пониска спрямо тази на доходите от труд. По този начин, делът на труда в добавената стойност ще следва възходяща посока на развитие, което ще се отрази в умерено нарастване на номиналните разходи за труд на единица продукция, със среден темп от около 2.8% на година. ●

2016 г. Те ще имат водещ положителен принос за инфлацията в края на годината. Цените в сферата на услугите се очаква да нараснат с 1.6%, подкрепени от засилването на вътрешното търсене и цените на храните, което ще се отрази в поскъпване на услугите в ресторанти, хотели и други заведения за хранене. Нехранителните стоки (без енергийните) ще продължат да отчитат поевтиняване, макар и с по-бавен темп. Така базисната инфлация в края на 2017 г. се

очаква да има сравнително малък принос към общото нарастване на цените.

Средногодишното повишение на ХИПЦ през 2018 г. се прогнозира да бъде 1.4%, а инфлацията в края на годината да достигне 1.6%. По-високите стойности ще се дължат на продължаване на поскъпването при потребителските цени на храните и горивата, както и на засилване на базисната инфлация под влияние на по-високото вътрешно търсене. Приносът от планираното увеличение на акцизните ставки върху цигарите за повишението на общия ценови индекс се оценява на 0.1 пр.п. в края на 2018 г.

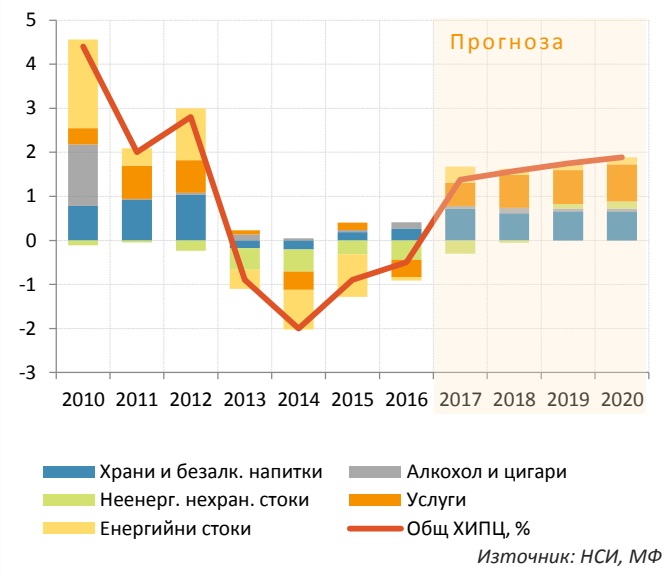
Средногодишното повишение на ХИПЦ се очаква да се ускори до 1.7% през 2019 г. и 1.8% през 2020 г. при допускане за по-високи международни цени на петрола и неенергийните суровини и нарастване на вътрешното търсене. •

6. Паричен сектор

Динамиката на кредита за частния сектор от началото на 2017 г., съчетана с повишените оценки за текущото и очаквано икономическо развитие, доведоха до ревизиране на очакванията за кредита във възходяща посока спрямо пролетната макроикономическа прогноза от 2017 г.

Темпът на нарастване на паричното предлагане се очаква да се забави до 6.3% в края на 2017 г., при 7.6% в края на 2016 г. Основание за това дава текущото развитие на депозитите в банковата система, основно поради динамиката при депозитите във валута с договорен матуритет до 2 години и тези, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца. Очакванията са темпът на нарастване на депозитите с договорен матуритет да започне да се ускорява плавно след 2018 г., като тази тенденция ще се запази до края на 2020 г. В периода 2018-2020 г. валутните резерви на страната и общо депозитите на неправителствения сектор ще запазят тенденция на нарас-

Инфлация в края на годината, ХИПЦ (%) и приноси по основни компоненти (пр.п.)

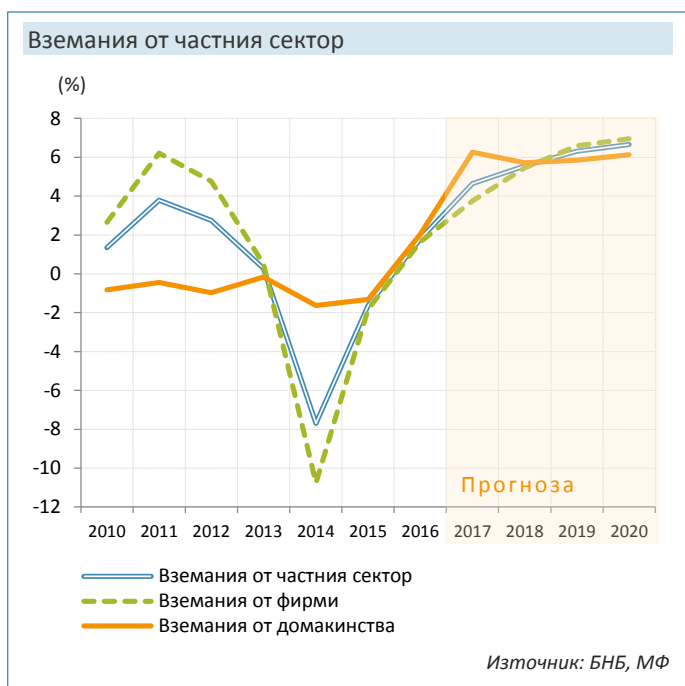

тване, като в края на 2019 г. и 2020 г. широките пари ще ускорят ръста си, съответно до 6.6% и 6.8%.

В края на юли вземанията от частния сектор отбеляза положителен годишен растеж от 4.8%, при 1.8% в края на 2016 г. Кредитът за частния сектор ускоряваше растежа си от началото на 2017 г. и през май достигна 4.7% на годишна база, след което леко се забави и в края на юли той бе 4.5%, при годишен ръст от 1.5% в края на 2016 г. С по-голям принос за положителната динамика на частния кредит бяха кредитите за домакинства, които ускориха темпа си на нарастване от 2% в края на 2016 г. до 5.5% през юли. Динамиката и при двата основни компонента на кредита за частния сектор – кредитите за домакинства и за нефинансови предприятия, се определяше от една страна от устойчива тенденция на растеж на редовните кредити, а от друга – на спад на лошите и реструктурирани кредити.

Очакванията са годишният темп на растеж на вземанията от частния сектор в края на 2017 г. да бъде около 4.7%, като този за домакинствата ще бъде по-висок (6.3%). Ускорението до края на годината ще продължи да се движи едновременно както от подобрената среда от страна на търсенето, така и от страна на предлагането.

В периода 2018–2020 г. кредитирането за частния сектор ще продължи да се ускорява в синхрон с

предвижданията за повишаване на икономическата активност, съпътствано от нарастване на потреблението на домакинствата и ускорение при растежа на инвестициите. Очакванията са в края на 2018 г. годишният ръст на вземанията от частния сектор да се ускори до 5.6%, а в края на прогнозния период до 6.7%, движен в по-голяма степен от ръста на вземанията от нефинансовите предприятия, който ще достигне 6.9% в края на 2020 г. •

7. Рискове пред прогнозата

Основните рискове пред прогнозата се свързват с външната среда, динамиката на международните цени, както и неблагоприятните демографски тенденции в страната.

Риск от страна на външния сектор за изпълнението на прогнозата би възникнал при наличие на отклонение на динамиката на външното търсене от очакванията. Въпреки отчетеното положително развитие през текущата година, външната среда остава волатилна. Настоящата прогноза следва по-консервативен сце-

нарий, но повишеното геополитическото напрежение в някои основни търговски партньори на ЕС и неяснотата относно начина, по който ще протекат преговорите и фактическото излизане на Обединеното кралство от ЕС, създават условия за забавяне на икономическата активност в търговски партньори на България. Реализирането на тези фактори допълнително ще ограничи растежа на износа и, съответно, ще доведе до влошаване на текущата сметка на страната.

Неизпълнение на очакванията, свързани с динамиката на международните цени, се явява основен риск пред прогнозата за инфлацията. Подобно развитие би могло да има във връзка със специфичните условия на световния пазар на суров петрол към момента. Неочаквани смущения в доставките в краткосрочен и средносрочен план биха могли да доведат до нарушаване на баланса между предлагане и търсене, което да има ефект върху цените на суровината както във възходяща, така и в низходяща посока. В същото време, неблагоприятни климатични явления биха могли да доведат до по-осезаемо повишение в цените на някои храни в международен план. Промяната в международните цени има пряко влияние и върху номиналните растежи на износа и вноса. Сред вътрешните рискове за инфлацията остава евентуален по-нисък растеж на вътрешното търсене, който да окаже задържащ ефект върху нарастването на базисната инфлация.

Влияние върху индикаторите от външния сектор и динамиката на цените в страната оказва и техническото допускане за валутния курс. Към този момент рисковете за неговата реализация са балансирани.

От гледна точка на оценяване на факторите на растежа, основен риск в прогнозата за пазара на труда е свързан с влиянието на демографското развитие върху работната сила. Последната се повиши през 2017 г., а бързото намаление на безработните и обезкуражените през последните три години ограничават потенциала за нарастване на заетостта. Поради това очакванията са повишаването на работната сила постепенно да бъде преустановено и тя да се понижи към края на прогнозния хоризонт. Демографското влияние обаче би могло да доведе до спад на работната сила още през 2018 г., който да ограничи растежа на заетостта и оттук темпа на нарастване на икономиката. Това от своя страна предполага, че при понижаване на приноса от страна на фактора труд, един по-нисък темп на нарастване на производителността на труда спрямо очакванията също би могъл да бъде ограничаващ фактор пред потенциалния растеж в средносрочен и дългосрочен план. Подобна тенденция, съчетана с възходящата динамика на доходите, обусловена от недостатъчното предлагане на работна сила, ще окаже допълнителен натиск за нарастване на разходите за труд на единица продукция. ●

ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ	ОТЧЕТНИ ДАННИ*		ПРОГНОЗА			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Международна среда						
Световна икономика [реален растеж, %]	3.4	3.2	3.5	3.7	3.7	3.7
Европейска икономика - ЕС 28 [%]	2.2	1.9	2.2	2.0	1.8	1.8
Валутен курс [щ.д./евро]	1.11	1.11	1.14	1.19	1.19	1.19
Цена на петрол "Брент" [щ.д./барел]	52.4	44.2	51.8	52.6	53.1	53.7
Цена на неенергийни суровини [в щ.д., %]	-15.0	-1.7	7.7	0.4	1.2	1.0
Брутен вътрешен продукт						
БВП [млн. лв.]	88 571	94 130	99 624	105 609	112 134	119 193
БВП [реален растеж, %]	3.6	3.9	4.0	3.9	3.9	3.9
Потребление	3.8	3.3	4.3	4.7	4.3	4.0
Брутообразуване на основен капитал	2.7	-6.6	3.4	4.3	4.9	5.9
Износ на стоки и услуги	5.7	8.1	6.1	5.9	5.9	6.0
Внос на стоки и услуги	5.4	4.5	6.5	7.1	6.8	6.9
Пазар на труда и цени						
Заетост [СНС, %]	0.4	0.5	0.8	0.6	0.4	0.2
Коефициент на безработица [НРС, %]	9.1	7.6	6.5	6.2	5.9	5.6
Компенсации на един нает [%]	5.6	5.8	6.0	6.6	6.3	6.4
Дефлатор на БВП [%]	2.2	2.2	1.8	2.0	2.2	2.3
Средногодишна инфлация [ХИПЦ, %]	-1.1	-1.3	1.1	1.4	1.7	1.8
Платежен баланс						
Текуща сметка [% от БВП]	0.0	5.3	4.8	4.4	4.2	4.1
Търговски баланс [% от БВП]	-5.8	-2.0	-2.1	-2.4	-2.8	-3.0
Преки чуждестранни инвестиции [% от БВП]	5.4	2.2	2.1	2.1	2.1	2.2
Паричен сектор						
МЗ [%]	8.8	7.6	6.3	6.5	6.6	6.8
Вземания от фирми [%]	-1.8	1.6	3.8	5.5	6.6	6.9
Вземания от домакинства [%]	-1.3	2.0	6.3	5.7	5.8	6.1

* При изготвянето на прогнозата са използвани статистически данни, публикувани до 19 септември 2017 г., с изключение на изрично посочените